

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om småbarnspedagogik

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om småbarnspedagogik (RP 67/2023 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Liisi Hakalisto, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringssekreterare Jenni Nuutinen, undervisnings- och kulturministeriet
- undervisningsråd Kati Kaplin-Sainio, Utbildningsstyrelsen
- utvecklingschef Jarkko Lahtinen, Finlands Kommunförbund
- specialsakkunnig Minttu Ilveskivi, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- Finlands primärskötarförbund SuPer rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i lagen om småbarnspedagogik.

Det föreslås att bestämmelserna om informationsresursen inom småbarnspedagogiken ändras så att kommuner och samkommuner ska föra in uppgifter om det antal förvaltningsbeslut om stöd och stödtjänster inom småbarnspedagogiken som de har fattat. Enligt propositionen ska kommunen eller samkommunen föra in uppgifter om antalet sådana förvaltningsbeslut indelade enligt barnets ålder utifrån vilka barnet i småbarnspedagogiken får intensifierat eller särskilt stöd eller stödtjänster inom det allmänna stödet. Insamlingen av uppgifter föreslås omfatta alla kommuner och privata serviceproducenter på det finska fastlandet.

Syftet med propositionen är att förbättra informationsunderlaget i fråga om småbarnspedagogiken så att myndigheterna ur småbarnspedagogikens informationsresurs får tillgång till kvantita-

Betänkande KuUB 2/2023 rd

tiva uppgifter om de förvaltningsbeslut om stöd och olika stödformer inom småbarnspedagogiken som kommunerna och samkommunerna har fattat.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Den informationsresurs inom småbarnspedagogiken (Varda) som Utbildningsstyrelsen upprätthåller innehåller uppgifter om småbarnspedagogiken på fastlandet. Kommunerna, samkommunerna och de privata serviceproducenterna inom småbarnspedagogiken för i informationsresursen Varda in uppgifter om aktörerna och verksamhetsställena inom småbarnspedagogiken, de barn som deltar i småbarnspedagogik och deras vårdnadshavare samt om personalen. Bestämmelser om Varda och de uppgifter som ska föras in där finns i 65—73 § i lagen om småbarnspedagogik.

I 15 a—15 e § i lagen om småbarnspedagogik föreskrivs det om rätten till stöd inom småbarnspedagogiken. Uppgifter om stöd inom småbarnspedagogiken förs i nuläget inte in i Varda och stödet statistikförs inte systematiskt, regelbundet eller centraliserat. Syftet med propositionen är att utveckla insamlingen av uppgifter om stödet så att det regelbundet finns tillgång till aktuella kvantitativa uppgifter om de förvaltningsbeslut om olika stödformer som kommunerna och samkommunerna har fattat. Informationen kan användas i planeringen, styrningen, uppföljningen, utvärderingen, statistikföringen och forskningen i fråga om småbarnspedagogiken på såväl riksomfattande som regional nivå samt när myndigheterna utför sina lagstadgade uppgifter.

Syftet med propositionen är också att förbättra informationsunderlaget för småbarnspedagogiken. Avsikten är att uppgifterna om stödet inom småbarnspedagogiken ska utnyttjas bland annat vid uppföljningen och styrningen av verkställigheten av grunderna för planen för småbarnspedagogik. Med hjälp av insamlingen av uppgifter om stöd går det till exempel att identifiera eventuella regionala variationer i beslutsfattandet. Samtidigt får man också information om hur kommunala och privata aktörer ordnar stödet inom småbarnspedagogiken. Utifrån de uppgifter som samlas in är det också möjligt att uppskatta hur antalet förvaltningsbeslut kommer att utvecklas under de kommande åren.

Kulturutskottet stöder propositionens syften. Propositionen hänför sig också till det uttalande (RSv 195/2021 rd) som riksdagen godkände i samband med behandlingen av totalreformen av lagen om småbarnspedagogik, och enligt vilket riksdagen bland annat förutsätter att genomförandet av och resurserna för stödet till barn inom småbarnspedagogiken följs upp och att det utifrån det till kulturutskottet före utgången av 2024 lämnas en utredning om behoven att ändra bestämmelserna om stöd till barn.

Sammantaget tillstyrker utskottet lagförslaget i propositionen utan ändringar.

Betänkande KuUB 2/2023 rd

Uppgiftsinsamlingens innehåll

Enligt propositionen ska kommunen eller samkommunen föra in uppgifter om antalet sådana förvaltningsbeslut indelade enligt barnens ålder utifrån vilka barn som deltar i småbarnspedagogiken får intensifierat eller särskilt stöd eller stödtjänster inom det allmänna stödet. I lagen föreslås bestämmelser om innehållet i kommunernas och samkommunernas skyldighet att föra in uppgifter i informationsresursen, och Utbildningsstyrelsen har med stöd av 68 § 3 mom. i lagen om småbarnspedagogik och på det sätt som avses i det föreslagna 70 § 5 mom. rätt att meddela föreskrifter om hur uppgifterna i informationsresursen ska hållas aktuella.

Det har i ett sakkunnigyttrande till utskottet framförts att enbart antalet förvaltningsbeslut om intensifierat eller särskilt stöd eller stödtjänster inom det allmänna stödet inte ger tillräcklig information om det stöd som barnet har fått på de olika stödnivåerna. Med en mer detaljerad insamling av uppgifter än den som nu föreslås skulle man bättre kunna förutse barnens stödbehov. Å andra sidan har sakkunniga påpekat att det administrativa arbetet och kostnaderna oundvikligen ökar redan i och med de ändringar som den nu aktuella propositionen medför.

Av propositionen framgår att det i beredningsskedet ansågs att en mer omfattande och detaljerad insamling av uppgifter skulle kunna utveckla informationsunderlaget för stödet inom småbarnspedagogiken bättre än förslaget. Det skulle i sin tur främja uppföljningen och utvecklingen av stödet inom småbarnspedagogiken och på så sätt förbättra tillgodoseendet av barnets rättigheter. Problemet med en mer detaljerad uppgiftsinsamling är dock barnens integritetsskydd. Ju noggrannare insamlingsnivån är, desto lättare kan enskilda barn indirekt identifieras i datamängden, i synnerhet hos de aktörer inom småbarnspedagogiken som har ett fåtal barn. Aktörerna själva framförde också i diskussionerna kring informationsinsamlingen att de inte inom den föreslagna tidsplanen kan genomföra en mer detaljerad uppgiftsinsamling.

Enligt erhållen utredning har de metoder för att minimera arbetsmängden i kommunerna som beaktats vid beredningen bland annat varit att 1) insamlingen av uppgifter genomförs tillräckligt sällan och så begränsat som möjligt med tanke på insamlingens ändamål, 2) uppgifterna förs in på kommunnivå, varvid den information som förs in inte behöver kopplas till ett specifikt verksamhetsställe och 3) Utbildningsstyrelsen utarbetar tydliga anvisningar till stöd för införandet av uppgifter och ger också annat stöd. Dessutom är aktörerna inom småbarnspedagogiken sedan tidigare vana vid det system som uppgifterna ska föras in i. Alla kommuner kan via ett avgiftsfritt användargränssnitt föra in uppgifterna om stöd i informationsresursen Varda.

Som det också konstateras i propositionen har man vid beredningen varit tvungen att göra avvägningar som har att göra med uppgifternas omfattning, barnens integritetsskydd och den administrativa arbetsbördan för kommunerna. Utskottet anser att lösningarna i lagförslaget är ändamålsenliga.

Kulturutskottet betonar att de nya bestämmelserna om införande av uppgifter inte får öka arbetsbördan för dem som arbetar med fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter inom småbarnspedagogiken för att den nya administrativa uppgiften inte ska inverka på den tid som används tillsammans med barnen.

Betänkande KuUB 2/2023 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 67/2023 rd utan ändringar.

Helsingfors 16.11.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Ari Koponen saf
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Inka Hopsu gröna
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Milla Lahdenperä saml
medlem Mia Laiho saml
medlem Nasima Razmyar sd
medlem Sara Seppänen saf
medlem Markku Siponen cent
medlem Jaana Strandman saf
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Oskari Valtola saml.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.